

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7ECdo/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 5314210783
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5314210783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej Y. T., bytom O., zastúpenej JUDr. Ivetou Ďurčatovou, advokátkou so sídlom Kollárova č. 35, Martin, proti povinnému Y. L., bytom O., zastúpenému JUDr. Jánom Kasenčákom, advokátom so sídlom Juraja Fándlyho č. 2163/7, P.O. BOX B-130, Žilina, o vymoženie povinnosti odstrániť oplotenie, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 16 Er 707/2014, o dovolaní oprávnenej, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. apríla 2016 sp. zn. 8 CoE 14/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Povinný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 23. septembra 2015 č. k. 16 Er 707/2014-60 vyhovel námietkam povinného proti exekúcii, ktorej vykonania sa domáhala oprávnená návrhom podaným u súdneho exekútora 27. novembra 2014 na základe exekučného titulu - uznesenia Okresného súdu Čadca zo 6. novembra 2006, č. k. 8 C 99/2006-27. Uvedeným uznesením súd uložil predbežné opatrenie, ktorým povinnému zakázal uskladňovať rôzny materiál, vykopávať jamy a vystaviť oplotenie na časti parcely špecifikovanej vo výroku uznesenia a v druhom výroku zakázal rušiť navrhovateľov 1/ a 2/ v práve prechodu po parcele špecifikovanej v tomto rozhodnutí, a to všetko až do skončenia konania vedeného na Okresnom súde v Čadci pod sp. zn. 8 C 99/2006. Súd vo veci samej rozhodol rozsudkom Okresného súdu Čadca z 24. januára 2011, č. k. 8 C 99/2006-293, ktorý potvrdil Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29. novembra 2011, sp. zn. 8 Co 171/2011, právoplatným 2. januára 2012. Na základe mimoriadneho dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. februára 2014, sp. zn. 1 M Cdo 7/2012, právoplatným 7. apríla 2014 citované rozhodnutia súdov oboch inštancií zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie vysvetľujúc námietky oprávnenej týkajúce sa zániku predbežného opatrenia v predmetnej veci konštatoval, že účinnosť predbežného opatrenia -exekučného titulu skončila dňom právoplatného skončenia konania vo veci samej, to znamená 2. januára 2012, keďže vo výrokovej časti exekučného titulu bolo výslovne uvedené, že účinnosť predbežného opatrenia je limitovaná právoplatným skončením konania vedeného pod sp. zn.

8 C 99/2011, pričom zrušenie rozhodnutí súdov nižších inštancií Najvyšším súdom Slovenskej republiky nemá vplyv na tento účinok.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 28. apríla 2016 sp. zn. 8 CoE 14/2016 potvrdil ako vecne správne uznesenie Okresného súdu Čadca z 23. septembra 2015 č. k. 1 6 Er 707/2014-60 a proti svojmu rozhodnutiu pripustil dovolanie. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p. vyslovil, že dovolanie proti tomuto uzneseniu je prípustné, nakoľko ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Za otázku zásadného právneho významu považoval, či zrušením právoplatného rozhodnutia vo veci samej dovolacím súdom dochádza k obnoveniu predbežného opatrenia nariadeného do skončenia uvedenej veci, zaniknutého pred rozhodnutím dovolacieho súdu podľa § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedené nie je možné akceptovať vzhľadom na to, že v dôsledku časového odstupe medzi zánikom predbežného opatrenia a rozhodnutím dovolacieho súdu môže dôjsť k takej zmene pomerov účastníkov konania a stavu veci, že pôvodne nariadené predbežné opatrenie nezodpovedá tomuto stavu veci a v dôsledku toho stráca svoje opodstatnenie. Nastolená otázka nebola doposiaľ judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky riešená a má vzhľadom na možné prípady obdobnej povahy súčasne zásadný význam z hľadiska rozhodovacej činnosti súdu. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, odvolací súd skonštatoval, že účinnosť predbežného opatrenia v zmysle § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p. skončila až uplynutím 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti citovaných rozhodnutí (teda 30 dní od 2. januára 2012).

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne dovolanie s tým, že prípustnosť dovolania podložila ustanovením § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a jeho dôvodnosť ustanovením § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP, teda tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne právne posúdenie podľa názoru dovolateľky spočíva v tom, že súdy oboch inštancií nesprávne posúdili otázku trvania predbežného opatrenia, keď konanie vedené pod sp. zn. 8 C 99/2006 (v súčasnosti vedené pod sp. zn. 4 C 84/2014) po zrušení rozhodnutí Najvyšším súdom Slovenskej republiky na podklade mimoriadneho dovolania považovali za právoplatne skončené. V prípade, ak by bolo konanie právoplatne skončené, existovala by prekážka rozsúdenej veci (res iudicata). Vzhľadom na to, že konanie vedené pod sp. zn. 4 C 84/2014 stále prebieha, nepominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené, ale práve naopak dôvody pre ďalšie trvanie existujú. Z dôvodu, že došlo k zrušeniu rozhodnutí vo veci samej a vec sa vrátila okresnému súdu na ďalšie konanie vyplýva, že došlo k obnoveniu pôvodného stavu, ktorý tu bol pred právoplatnosťou zrušených rozhodnutí. Z uvedeného je zrejmé, že došlo aj k obnoveniu platnosti predbežného opatrenia, ktoré upravuje vzťahy medzi účastníkmi konania do skončenia veci, čo potvrdzuje aj tá skutočnosť, že na podklade tohto exekučného titulu by nedošlo k udeleniu poverenia na vykonanie exekúcie. Právny poriadok Slovenskej republiky neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by ustanovovalo, že po zrušení rozhodnutí vo veci samej a vrátení veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie Najvyšším súdom Slovenskej republiky, je potrebné vydať v ďalšom konaní nové predbežné opatrenie s rovnakým obsahom, aké už bolo v priebehu predchádzajúceho konania vydané. V ďalšej časti podaného dovolania upozornila, že súdy oboch inštancií náležitým spôsobom neodôvodnili, že predmetné predbežné opatrenie zaniklo, keď svoje tvrdenia opreli len o ustanovenie § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ale neprihľadli na podstatnú skutočnosť, a to že Najvyšší súd Slovenskej republiky nielen zrušil právoplatné rozhodnutia, ale vec vrátil na ďalšie konanie, pričom dôvody nariadeného predbežného opatrenia nepominuli. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Povinný sa prostredníctvom svojho zástupcu vyjadril k podanému dovolaniu v tom smere, že rozhodnutím o mimoriadnom dovolaní došlo k zrušeniu rozhodnutí a nie k obnoveniu právneho stavu ku dňu predchádzajúcemu dňu vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o mimoriadnom opravnom prostriedku nemá právomoc oživiť platnosť a účinnosť

uznesenia o nariadení predbežného opatrenia. Oprávnená obchádza zákon, ak chce zneužiť zaniknuté uznesenie o nariadení predbežného opatrenia a nepodá návrh na vydanie neodkladného opatrenia, keďže sa vzhľadom na zrušenie oboch rozhodnutí súdov nižších inštancií Najvyšším súdom Slovenskej republiky, obáva, že návrh by bol neúspešný. V rozpore s princípom právnej istoty by bolo obnovenie platnosti a účinnosti uznesenia o predbežnom opatrení, ktoré je súladné so zrušenými rozhodnutiami. Aj napriek tomu, že k rozhodnutiu súdov došlo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, nová právna úprava zaviedla interpretačné pravidlo do čl. 3 ods. 2 CSP, ktoré je aplikovateľné aj na toto konanie, a teda výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Ďalej poukazuje v tejto súvislosti aj na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“). Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, navrhol dovolanie odmietnuť, pretože dovolanie neobsahuje opis procesného postupu odvolacieho súdu, na základe ktorého by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Právny zástupca povinného sa v odvolacom konaní nevyjadril k podanému odvolaniu, preto ani oprávnenej nemohlo byť vyjadrenie doručované. Na záver navrhol priznať povinnému trovy v plnom rozsahu.

5. Oprávnená s a prostredníctvom právnej zástupkyne vyjadrila k predmetnej argumentácii povinného tak, že súdne konanie nie je doposiaľ skončené, a preto je vhodné a účelné, aby ostalo v platnosti predbežné opatrenie, ktoré upravovalo práva a povinnosti strán do skončenia konania. Rovnako je v rozpore s o zásadou hospodárnosti, aby oprávnená podávala nový návrh na vydanie predbežného opatrenia (správne má byť neodkladného opatrenia) s rovnakým obsahom. Podaním dovolania nedošlo k zneužitiu práva, tak ako tvrdí povinný, ale len k využitiu možnosti oprávnenej podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý v danej veci pripustil aj odvolací súd. Oprávnená trvá na podanom dovolaní a zároveň navrhuje, aby jej dovolací súd priznal náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho treba zamietnuť (§ 448 CSP).

7. Dovolanie bolo podané 10. októbra 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a odvolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Právne účinky úkonov, ktoré ostali zachované sa týkajú všetkých procesných úkonov, teda aj procesných úkonov súdu ako aj sporových strán a vyvolávajú procesnoprávne následky - účinky do budúcnosti, a to aj vtedy, ak novšia procesná úprava už s takýmto následkom nepočíta, prípadne ak by ich už procesný predpis pro futuro neuznával. Subjekty civilného súdneho konania (teda okrem sporových strán aj súd) nemožno v niekoľko rokov trvajúcim spore sankcionovať ex post nepriznaním právnych účinkov v danom čase platných procesných úkonov.

10. Dovolanie síce bolo podané po 1. júli 2016 za účinnosti Civilného sporového poriadku, avšak rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým tento súd pripustil podanie dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, bolo prijaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku 28. apríla 2016. Dovolací súd preto postupoval v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O.s.p. Na vysvetlenie uvedeného je treba predovšetkým poukázať na obsahovú rozdielnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP v porovnaní s § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p., ktorý v danom prípade použil odvolací súd, keďže rozhodoval podľa vtedy platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku. Podľa novej právnej úpravy sa totiž odvolací súd k otázkam zásadného právneho významu vyjadri len v odôvodnení svojho rozhodnutia (nezaloží prípustnosť dovolania vo výroku svojho rozhodnutia) a o prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, bude rozhodovať len dovolací súd. Napriek tomu, že dovolateľka a rovnako tak odvolací súd, poukázali v konaní aj na ten aspekt, že ide o otázku právnú, ktorú dosiaľ dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi neriešil, čo je predpokladom na vyslovenie prípustnosti dovolacím súdom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolací súd v súlade so zásadou právnej istoty a legitímnych očakávaní strán založil prípustnosť dovolania už jej samotným vyslovením vo výroku rozhodnutia odvolacieho súdu. Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací súd v zmysle súčasnej právnej úpravy nepreskúmal prípustnosť dovolania, ale rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúmal v rámci pripustenej otázky a príslušných ustanovení § 236, § 237 a § 239 O.s.p.

11. Dovolanie je teda prípustné podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p., t. j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení odvolací súd podľa ustanovenia vtedy platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, ktorý zároveň vymedzil v dôvodoch rozhodnutia otázku podľa neho po právnej stránke zásadného významu. Vzhľadom na odvolacím súdom vymedzený rámec právnej otázky, bola dovolateľka oprávnená jeho rozhodnutie napadnúť len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú odvolací súd dovolanie pripustil. Na riešenie skutkových otázok dovolací súd preto nie je oprávnený, pričom na ich riešenie nie je ani vybavený procesnými prostriedkami. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Uplatnila vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP, a to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V zmysle vyššie naznačených intencií teda súd posudzoval prípustnosť dovolania a namietanú procesnú vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odhala možnosť konať pred súdom. V tomto smere namietala, že súdy oboch inštancií náležitým spôsobom neodôvodnili svoje rozhodnutia.

13. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)], čo sa v danom prípade nepotvrdilo.

14. Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce

stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 2/2016, ktorého právna veta znie „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“; obsah spisu teda nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

15. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia; ani vtedy nezostáva „procesne bezbranným“ (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015). Vo viacerých rozhodnutiach tiež uviedol, že ak je účastník konania presvedčený, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočne odôvodnené alebo preskúmateľné, má plne zachované právo namietať túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

16. Ústavný súd sa v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

17. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

18. Dovoláním napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo konanie na súde prvej inštancie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

19. Pokiaľ ide o otázku zásadného právneho významu, či zrušením právoplatného rozhodnutia vo veci samej dovolacím súdom dochádza k obnoveniu predbežného opatrenia nariadeného do skončenia uvedenej veci, zaniknutého pred rozhodnutím dovolacieho súdu podľa § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p., je potrebné konštatovať nasledovné.

20. Predbežné opatrenia boli jedným zo zabezpečovacích inštitútov občianskeho súdneho konania, ktoré mali za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli nastať, ak by sa takáto dočasná úprava nenariadila. Predbežné opatrenia treba vnímať ako dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého bolo obmedzené a zaniklo v prípade splnenia zákonných predpokladov ex lege alebo mohlo byť za podmienok uvedených v zákone zrušené (viď § 77 O.s.p.). Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nešlo o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi konania. Vzhľadom na to, že predbežné opatrenie malo nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu o veci samej, vyznačovali sa procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým dochádzalo pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie (zrušenie) predbežného opatrenia, nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na to, že rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení (pozri rozhodnutie Apis versus Slovenská republika z 10. januára 2000, č. 39754/98).

21. Celková koncepcia predbežných opatrení umožňovala trvanie účinkov počas konania vo veci samej, ako aj pred jeho samotným začatím, pričom pri nariadení predbežného opatrenia bolo možné aj určiť dobu jeho trvania. Súd totiž mohol uložiť navrhovateľovi (ak tak neurobil sám navrhovateľ), aby v lehote, ktorú mu určil, podal návrh na začatie konania na súde (alebo rozhodcovskom súde), z čoho vyplývalo že tieto účinky boli ex lege vopred časovo obmedzené (viď § 77 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Obdobné limitovanie trvania predbežných opatrení bolo stanovené aj v § 77 ods. 1 písm. b/ až d/ O.s.p., s účinkami ktorých zákon spájal zánik predbežných opatrení. Ustanovenie § 77 ods. 1 O.s.p. taxatívne vymenovával, v ktorých prípadoch zaniklo predbežné opatrenie zo zákona, pričom súd o tomto zániku osobitne nerozhodoval. Zánik predbežných opatrení ako dôsledok v zmysle § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (tak ako to bolo v danom prípade) nastal vtedy, ak sa návrhu vo veci samej vyhovel a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci; tento dôvod zániku sa uplatnil aj vtedy, ak sa vo veci samej vyhovel len sčasti. Predpokladom na zánik predbežného opatrenia bolo to, že najprv uplynula lehota na plnenie a po nej následne ďalšia lehota 30 dní, po ktorej predbežné opatrenie zaniklo (tak ako správne uviedol aj odvolací súd). Takéto časové obmedzenie limitovalo poskytnutie súdnej ochrany priamo zo zákona. Skutočnosť, že následne došlo k zrušeniu takéhoto rozhodnutia v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch, ktorým sa zasiahlo do práva na právnu istotu nastolenú právoplatným a vykonateľným rozhodnutím odvolacieho súdu, nemení nič na tom, že následok obsiahnutý v ustanovení § 77 O.s.p., a teda zánik predbežného opatrenia už nastal.

22. Dovolací súd teda konštatuje, že zrušenie predchádzajúcich vydaných rozhodnutí v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku tým, že sa zasiahne do rozhodnutia vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti nemá vplyv na takto zákonom vymedzený účinok zániku predbežných opatrení. Právne účinky predbežných opatrení boli a priori limitované (§ 77 ods. 1 O.s.p.) a v prípade ich zániku nemôže dochádzať k obnove zaniknutého právneho inštitútu bez akéhokoľvek podkladu výslovne zakotveného v zákone. V tomto smere je potrebné upozorniť aj na článok 2 ods. 2 Ústavy, ktorý zaväzuje štátne orgány (teda aj súdy) konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom zároveň limituje uplatnenie subjektívnych práv strany v konaní aj obmedzujúcimi ustanoveniami, napr. lehotami a podmienkami uplatnenia práva uvedenými v zákone.

23. Navyše v tejto súvislosti dovolací súd konštatuje (rovnako tak ako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia), že v dôsledku časového odstupu medzi zánikom predbežného opatrenia a rozhodnutím dovolacieho súdu môže dôjsť k takej zmene pomerov účastníkov konania a stavu veci, že pôvodne nariadené predbežné opatrenie nezodpovedá tomuto stavu veci a v dôsledku toho stráca svoje opodstatnenie.

24. Na záver k právnomu posúdeniu zániku predbežných opatrení je treba podotknúť, že aj keď zrušením právoplatného rozhodnutia vo veci samej dovolacím súdom nedochádza k obnoveniu predbežného opatrenia nariadeného do skončenia uvedenej veci, zaniknutého pred rozhodnutím dovolacieho súdu podľa § 77 ods. 1 písm. c/ O.s.p., nezakladá pôvodné právoplatné uznesenie o predbežnom opatrení procesnú prekážku rei iudicata pre nový návrh. V zmysle uvedených skutočností v takomto prípade je treba nový návrh aj identickej procesnej ochrany posudzovať tak, že bol uplatnený v rámci odlišného časového úseku (po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom), a teda nevytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

25. Z dôvodov uvedených vyššie (viď 7. až 24.) dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie dovolateľky v súvislosti s pripustenou dovolacou otázkou a uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., nebolo opodstatnené podané, a preto predmetné dovolanie zamietol podľa ustanovenia § 448 CSP.

26. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania vyhodnotil tak, že povinný mal v dovolacom konaní úspech, a preto mu patrí právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

28. V časti výroku o trovách dovolacieho konania rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.